

אוניברסיטת בר-אילן

תאריך עדכון: 3.11.2016

שם ומספר הקורס: 27-990-01

מבוא ללימודי גבריות

שם המרצה: ד"ר ירון שוורץ

סוג הקורס: שיעור / סמינר

היקף שעות: 2

סמסטר: א'

שנת לימודים: תשע"ז

אתר הקורס באינטרנט: <http://lemida.biu.ac.il/course/view.php?id=20384>

א. מטרת הקורס:

בקורס זה יחשפו הסטודנטיות והסטודנטים לענפים הרבים, המגוונים והמרתקים של תחום המחקר "לימודי גבריות". לצד מחקרי מבוא קלאסיים ילמדו מחקרים עכשוויים שעוסקים בהיבטים השונים והרב-תרבותיים של החוויה המגדרית-גברית. מטרת הקורס הן מתן כלים תיאורטיים ופרקטיים לניתוח הזהות הגברית והחוויה הגברית בקרב אינדיבידואלים וקבוצות וכיצד אלה מתמודדים עם תביעות הגבריות המסורתית מול הדרישה הפמיניסטית לשוויון.

תוכן הקורס:

גבריות נתפסת לרוב כמובנת מאליה וככזו היא מקושרת עם דימויים כגון: חוזק, קשיחות, שליטה, תחרותיות, אומץ ונכונות להילחם. המחקר הפמיניסטי היה זה שהציע את המבט הנוסף לפיו גברים דוחקים באופן שיטתי נשים לשוליים ולכן אחראים ליצירת קווי האופי הבסיסיים של החלוקה המגדרית בין המינים. החל משנות השבעים של המאה העשרים גם גברים החלו להתבונן בעצמם ובגבריות כתופעה מגדרית, כלומר, להבדיל בין גוף הגבר שמזוהה לפי איברים זכריים לבין ה"גבריות" כתופעה תלויה אידאולוגיה שמקושרת עם אותו גוף. בעקבות הבנה זו פילוסופים, פסיכולוגים, אנתרופולוגים וסוציולוגים חקרו מזוויות שונות את החוויה הגברית והצביעו על המחיר הפסיכולוגי, הפיזי והחברתי שמשלמים גברים על מנת להתאים עצמם לתפקידים מגדריים מסורתיים. אותם חוקרים ניסו בהמשך גם להציע חלופות למחויבות הגברית לתפקידים אלו.

במהלך הקורס נלמד מודלים שונים לניתוח המגדר הגברי, ננתח מרכיבים שונים של החוויה הגברית ונכיר היבטים מרכזיים של מחקרי הגבריות בישראל.

מהלך השיעורים:

לכל שיעור מצורפת רשימת מאמרים לקריאה. מאמרים אלו יוצגו בחלקם על-ידי המרצה וחלקם האחר יוצגו כרפרטים על-ידי הסטודנטיות והסטודנטים. בנוסף, במהלך הסמסטר יידרשו המשתתפות/ים בקורס לבצע מחקר מצומצם על קבוצת גברים לפי בחירתם.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

1. **מבוא ומודלים תיאורטיים** - הסבר כללי על הקורס; היכרות עם הסילבוס; ארבע תגובות גבריות לפמיניזם, הנחות הבסיס העכשוויות למחקרי גבריות.
2. **מתודולוגיה וסוגיות מחקריות** – הצגת מטלת הסיכום. מתודולוגיות מרכזיות בחקר גבריות, מודל ה"גבריות הגמונית" של קונל.
3. **המודל הסוציו-ביולוגי והפסיכולוגי** – ניאו-דרוויניזם, פרויד, יונג ותפיסות פסיכולוגיות-גבריות עכשוויות.
4. **המודל האנתרופולוגי והסוציולוגי** - תשוקות גבריות-חברתיות: כלכלה, פרנסה, רביה וקידום גברים.
5. **מילד לנער, מנער לגבר - חינוך לגבריות** - שורשי ההומופוביה, ההטרסקסואליות וההגמוניה. דימויי גוף וחפצן הגוף הגברי.
6. **ספורט ואלימות מגדרית** – הספורט התחרותי כמקרה מבחן להתפתחותה של גבריות מסורתית-נורמטיבית בקרב בני נוער, וכאתר להיווצרות נורמות שליליות של אלימות מגדרית.
7. **מיניות גברית** – המיניות כאתר מרכזי נוסף להתפתחותן תפיסות של גבריות מסורתית-נורמטיבית, לצד נורמליזציה של התנהגות מינית פוגענית. לצד הבעיות נלמד גם פתרונות ותפיסות עכשוויות של מיניות גברית.
8. **אבהות ומרחבי בריחה** – יחסם של גברים לעבודה, השימוש בהומור וניתוח תופעת הבגידות.
9. **לראיין גבר** – הכרת כלים נרטיביים ייחודיים לתחום המחקר של לימודי גבריות.
10. **גברים בישראל א'** – מהגלות ועד הצבר החדש.
11. **גברים בישראל ב'** – היבטים שונים של גבריות בצבא והשפעת ההיררכיה הצבאית על התרבות הארגונית היומיומית.
12. **גברים בישראל ג'** – גבריות דתית, גבריות חדשה, אוטופיות גבריות.
13. **גבריות בעולם 2015** - דו"ח עדכני ממחקרי גבריות עכשוויים שמתרחשים במקומות שונים בעולם.

ג. חובות הקורס:

כל סטודנטית וסטודנט מחויבים להגיש רפרט וכמו כן, מטלת סיכום.
פירוט

מאחר ובקורס ילמדו תיאוריות ופרקטיקות מתחום לימודי הגבריות, תתבקשו כחלק ממטלות הקורס, לבחור קבוצת גברים ספציפית שאחריה תעקבו ועליה תכתבו בהתאמה. הרפרט ומטלת הסיכום יעסקו בניתוח שלכם בנוגע לקבוצה.

הצגת רפרט:

יש לבחור מאמר אחד מרשימת המאמרים (שתתפרסם במודל) לנתחו ולסכמו בדו"ח קצר (עד 4 עמ'). את המצגת או את סיכום המאמר יש להעלות לאתר המודל של הקורס כך שיהיה זמין עבור שאר הסטודנטיות והסטודנטים. לא יהיה ניתן להגיש את מטלת הסיכום ללא הגשת הרפרט. דגשים מלאים לביצוע הרפרט מופיעים באתר המודל של הקורס.

מטלת סיכום:

מטלת הסיכום היא ריאיון עם קבוצת גברים שבחרתן.ם (שניים-שלושה) וניתוחו לאור הרפרט וכן לפי המחקרים והמאמרים שנלמדו במהלך הקורס. דגשים מלאים למטלת הסיכום מופיעים באתר המודל של הקורס. עבור אלה שלא יהיו מעוניינות/ים לבצע ריאיון ישנה אפשרות לכתוב מטלת סיכום עיונית בלבד.

נוכחות: הנוכחות בקורס היא חובה, היעדרויות צריכות להיות מתואמות מראש בדואר אלקטרוני.

פרטי התקשרות עם המרצה:

ד"ר ירון שוורץ, Yaron.migdar@gmail.com

שעות קבלה: בתאום מראש.

ד. ביבליוגרפיה מלאה:

1. מבוא ומודלים תיאורטיים

- נלמד על ההיסטוריה של לימודי גבריות
- א. גבריות הגמונית (גבריות במשבר וגבריות חדשה)
- ב. תגובות גבריות לפמיניזם
- ג. מודל משולש
- ד. גבריות אינקלוסיבית

Pleasants, K.R. 2011. Men Learning Feminism: Protecting Privileges Through Discourses of Resistance. *Men and Masculinities*, 14(2):230-250.

2. מתודולוגיה וסוגיות מחקריות

מנגנוני סוציאליזציה לגבריות הגמונית

קונל, ר. 2009. גבהרויות, הוצאת פרדס (פרקים נבחרים).

Hearn, J. 2013. From hegemonic masculinity to the hegemony of men. *Feminist Theory*, 5(1):49-72.

Hearn, J. 2014. Introduction: International Studies on Men, Masculinities, and Gender Equality. *Men and Masculinities*, 17(5):455-466.

Holter, O. G. 2014. "What's in it for Men?": Old Question, New Data. *Men and Masculinities*, 17(5): 515-548.

3. המודל הסוציו-ביולוגי והפסיכולוגי

- Gattario, K. H., Frisén, A., Fuller-tyszkiewicz, M., Ricciardelli, L. a, Diedrichs, P. C., Yager, Z., ... Smolak, L. 2015. Masculinity and Muscularity Across Western Countries How Is Men ' s Conformity to Masculine Norms Related to Their Body Image? *Psychology of Men & Masculinity*, 16(3):337-347.
- Inckle, K. 2014. Strong and Silent: Men, Masculinity, and Self-injury. *Men and Masculinities*, 17(1):3-21.
- Louise Whittle, E., Susan Fogarty, A., Tugendrajch, S., Player, M. J., Christensen, H., Wilhelm, K., ... Whittle, C. 2015. Men, Depression, and Coping: Are We on the Right Path? *Psychology of Men & Masculinity*, 16(4):426-438.
- Rubin, L.B. 1986. On men and friendship. *Psychoanalytic Review* 73:165-181
- Sánchez, F. J. 2015. Building the scientific basis of the psychological study of men and masculinity. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(1):1-10.
- Tiger, L. 1969. *Men in Groups*, Transaction Pub. From: https://books.google.co.il/books?id=Sv1OkFb6ej8C&printsec=frontcover&source=gs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

4. המודל האנתרופולוגי והסוציולוגי

- Gilmore, David. 1990. Excerpts from: *Manhood in the making: Cultural concepts of masculinity*. New Haven: Yale University. pp. 220-231.
- Holmes, M. 2015. Men's Emotions: Heteromascularity, Emotional Reflexivity, and Intimate Relationships. *Men and Masculinities*, 18(2):176-192.
- Madfis, E. (2014). Triple Entitlement and Homicidal Anger: An Exploration of the Intersectional Identities of American Mass Murderers. *Men and Masculinities*, 17(1):67-86.
- Mullaney, J. L. (2007). Telling It Like a Man. *Men and Masculinities*, 10(2):222-247.
- Sedgwick, Eve. 1985. Introduction and Chapter One. *In Between men: English literature and male homosocial desire*, pp. 1-15, 21-27. New York: Columbia University Press.

5. מילד לנער, מנער לגבר - חינוך לגבריות

- Allen, L. 2013. Boys as Sexy Bodies: Picturing Young Men's Sexual Embodiment at School. *Men and Masculinities*, 16(3):347-365.
- De Boise, S. 2015. I'm Not Homophobic, "I've Got Gay Friends": Evaluating the Validity of Inclusive Masculinity. *Men and Masculinities*, 18(3):318-339.

- Griffiths, S., Murray, S. B., & Touyz, S. 2015. Extending the masculinity hypothesis: An investigation of gender role conformity, body dissatisfaction, and disordered eating in young heterosexual men. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(1), 108–114.
- Kimmel, S. Michael. 2009. Welcome to Guyland. pp.1-23 in: *Guyland – The Perilous World Where Boys Become Men*. New York: HarperCollins Publishers.
- Mishkind, M, Rodin, J, Silberstein, L & Striegel-Moore. 1987. The Embodiment of masculinity. In: Kimmel, M (Ed.) *Changing Men: new directions in research on men and masculinity*. Newbury Park: Sage, pp. 37-52.
- Pollack, W. 2002. Real Boys: The truth behind the myths. In: Bailey, S (Ed.) *The Jossey-Bass reader on gender in education*. San Francisco : Jossey-Bass, pp. 88-100.
- Renold, E. 2001. Learning the Hard Way: Boys, hegemonic masculinity and the negotiation of learner identities in the primary school. *British Journal of Sociology of Education*, 22 (3) pp. 369-385.

6. ספורט ואלימות מגדרית

- Anderson, E., & McCormack, M. 2015. Cuddling and Spooning: Heteromascularity and Homosocial Tactility among Student-athletes. *Men and Masculinities*, 18(2), 214–230.
- Bordo, S. 1999. Gentleman or Beast: The double Bind of Masculinity. In: *The Male Body: A New Look at Men in Public and in Private*, New York: Farrar, Strauss and Giroux, pp. 229-264
- Clayton, Ben & Humberstone Barbara. 2006. Men's Talk: A (Pro) feminist Analysis of Male University Football Players' Discourse. *International review for the Sociology of Sport* 41(3-4):295-316.
- Fair, B. 2011. Constructing masculinity through penetration discourse: The intersection of misogyny and homophobia in high school wrestling. *Men and Masculinities*, 14(4):491-504
- Kerry H. Robinson. 2005. Reinforcing hegemonic masculinities through sexual Harassment: issues of identity, power and popularity in secondary schools. *Gender and Education* 17(1):19-37.
- Kimmel, Michael S. 2001. Masculinity as Homophobia: Fear, Shame, and Silence in the Construction of Gender Identity. Chap. 3 (pp. 29-41) in Theodore F. Cohen, ed. *Men and Masculinities: A Text Reader*. Toronto, Canada: Wadsworth.
- Klugman, M. 2015. "I Love Him in an Absolutely Gay Way": Heterodox Fragments of the Erotic Desires, Pleasures, and Masculinity of Male Sports Fans. *Men and Masculinities*, 18(2):193–213.

7. מיניות גברית

- Bertone, C., & Ferrero Camoletto, R. 2009. Beyond the sex machine? Sexual practices and masculinity in adult men's heterosexual accounts. *Journal of Gender Studies*, 18(4):369-386.
- Brennan, D. J., Souleymanov, R., George, C., Newman, P. a, Hart, T. a, Asakura, K., ... Hart, T. a. 2015. Masculinity, Muscularity, and HIV Sexual Risk Among Gay and Bisexual Men of Color. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(4):393-403.
- Doull, M., Oliffe, J., Knight, R., & Shoveller, J. a. 2013. Sex and Straight Young Men: Challenging and Endorsing Hegemonic Masculinities and Gender Regimes. *Men and Masculinities*, 16(3):329-346.
- Garlick, Steve. 2009. "Taking Control of Sex?: Hegemonic Masculinity, Technology, and Internet Pornography". *Men and Masculinities*, 12(5):567-614.
- Harway, M., & Steel, J. H. 2015. Studying Masculinity and Sexual Assault Across Organizational Culture Groups: Understanding Perpetrators, 16(4):374-378.
- Kelley, K., & Gruenewald, J. 2015. Accomplishing Masculinity through Anti-Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Homicide: A Comparative Case Study Approach. *Men and Masculinities*, 18(1):3-29.
- Tylka, T. L. 2015. No harm in looking, right? Men's pornography consumption, body image, and well-being. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(1), 97-107.

8. אבהות ומרחבי בריחה

- Charsley, K., & Liversage, a. 2015. Silenced Husbands: Muslim Marriage Migration and Masculinity. *Men and Masculinities*, 18(4), 489-508.
- Curtis, a. 2014. "You Have to Cut it off at the Knee": Dangerous Masculinity and Security inside a Men's Prison. *Men and Masculinities*, 17(2), 120-146.
- Eck, B. a. 2014. Compromising Positions: Unmarried Men, Heterosexuality, and Two-phase Masculinity. *Men and Masculinities*, 17(2), 147-172.
- Holter, G. Oystein. 2007. Men's Work and Family Reconciliation in Europe. *Men and Masculinities*, 9(4):425-456.
- Johansson, Thomas and Klinth, Roger. 2008. Caring Fathers: The Ideology of Gender Equality and Masculine Positions. *Men and Masculinities*, 11(1):42-62
- Kimmel, Michael. 1996. Born to run. In Kimmel, M. *Manhood in America: A cultural history*, pp. 43-78. New York: Free Press.

Lyman, Peter. 1987. The fraternal bond as a joking relationship. In M.S. Kimmel (ed.), *Changing men: New directions in Research on men and masculinity*, pp. 148-164. California: Sage.

קפלן, דני (2004). הלשון האבודה של העגורנים: תקשורת גברית כשיח של פיתוי. הרצאה בכנס על גבריות, תל-אביב.

9. לראיין גבר

Schwalbe, Michael. & Wolkomir, Michelle. 2001. The Masculine Self as a Problem and Resource in Interview Studies of Men. *Man and Masculinities*, Sage Publications, 4(1):90-103.

10. גברים בישראל א'

גולזמן, מיכאל (מיקי), (1997), הכמיהה להטרסקסואליות: ציונות ומיניות באלטנוילנד. *תיאוריה וביקורת*, 11, 145-162.

11. גברים בישראל ב'

Kaplan, Danny. 2007. "Folk models of dyadic male bonding in Israeli culture". In: *Sociological Quarterly*, 48 (1), 47-72.

קפלן, דני. 2003. ארוטיקה שלאחר המוות בתפיסת הרעות הישראלית. *תיאוריה וביקורת*, 25, סתיו, 123-142.

ששון-לוי, אורנה. 2003. גבריות מתוך מחאה: על כינון הזהויות של חיילים בתפקידי צווארון כחול. *סוציולוגיה ישראלית*, ה', 15-47.

12. גברים בישראל ג'

חקק, יוחאי (2006). איזהו גיבור? 'הכובש את יצרו' פוגש גוף חילוני גברי. *סוציולוגיה ישראלית*, יא, 159-189.

מונטרסקו, דניאל (2003). זהות מתוך "זרות": הבניות תרבותיות של גבריות ערבית ביפו. *סוציולוגיה ישראלית*, ה', 121-159.

13. גבריות בעולם 2015

Casey, E. a., Carlson, J., Fraguera-Rios, C., Kimball, E., Neugut, T. B., Tolman, R. M., & Edleson, J. L. 2013. *Context, Challenges, and Tensions in Global Efforts*

to Engage Men in the Prevention of Violence against Women: An Ecological Analysis. *Men and Masculinities*, 16(2), 228-251.

Messner, Michael A. 1993. 'Changing Men' and Feminist Politics in the United State. *Theory and Society*, 22, 723-737.

O'Neil, J. M. 2008. Summarizing 25 Years of Research on Men's Gender Role Conflict Using the Gender Role Conflict Scale: New Research Paradigms and Clinical Implications. *The Counseling Psychologist*, 36(3):358-445.

Peacock, D., & Barker, G. 2014. Working with Men and Boys to Prevent Gender-based Violence: Principles, Lessons Learned, and Ways Forward. *Men and Masculinities*, 17(5):578-599.

Ruxton, S., & van der Gaag, N. 2013. Men's involvement in gender equality European perspectives. *Gender and Development*, 21:161-175.

Sloan, C., Conner, M., & Gough, B. 2015. How does masculinity impact on health? A quantitative study of masculinity and health behavior in a sample of UK men and women. *Psychology of Men & Masculinity*, 16(2), 206-217.

ריווין, קונל (2009), גברויות. פרק 10, פרקטיקה ואוטופיה 235-251.

14. סיכום הקורס ומפגשים אישיים לקראת מטלת הסיכום.